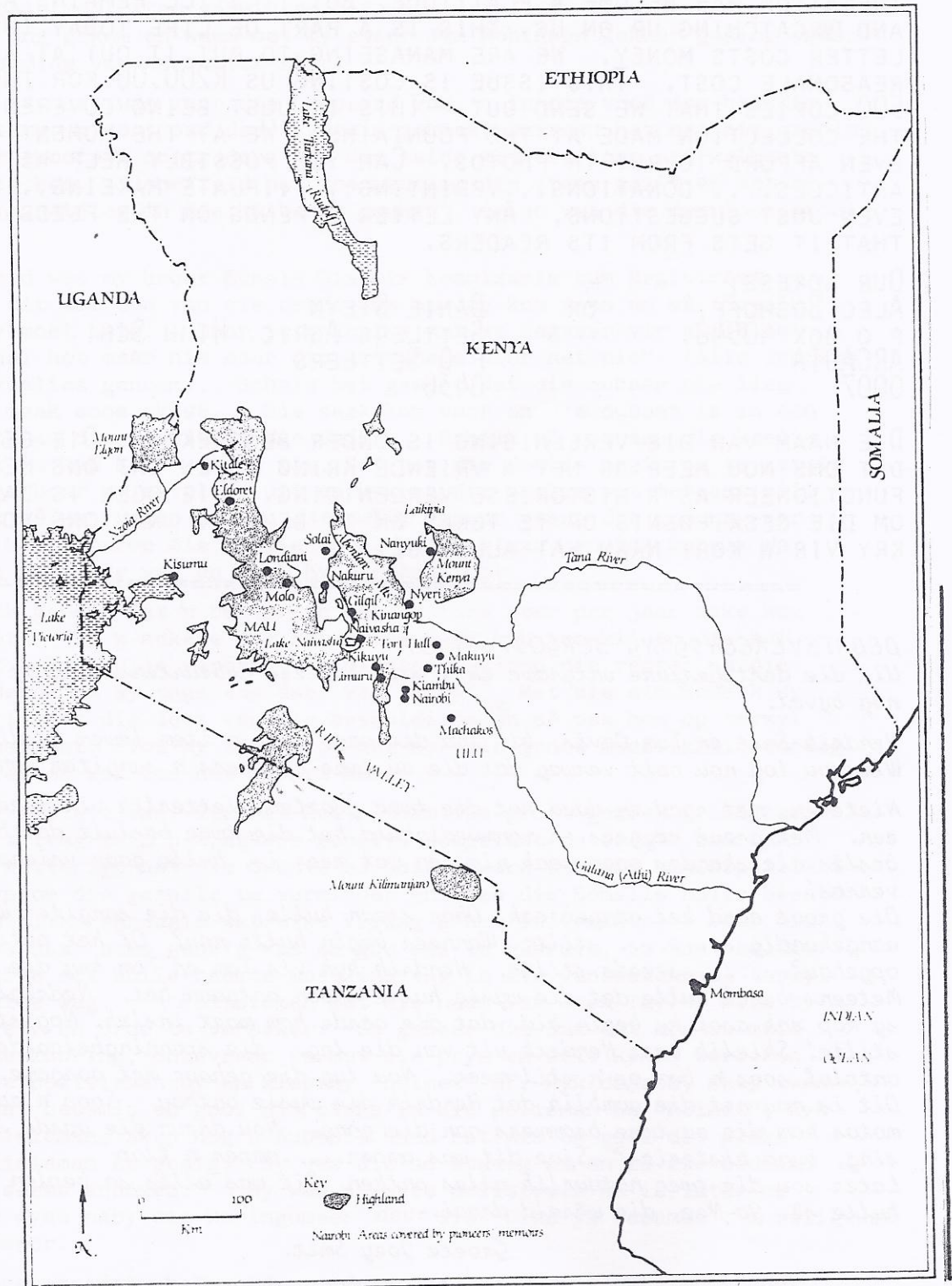

REDAKTIONEEL.....EDITORIAL.....

SO THE YEAR HAS PASSED AND THE TIME HAS COME AGAIN TO GATHER
AND TO TALK:- SHARE NEWS, SAD AND HAPPY.

BRING YOUR PICNIC BASKET
WHERE: TO PRETORIA; FOUNTAINS

WHEN: 6 OCTOBER 1984

TIME: ALL DAY

WHO: ALL EX-EAST AFRICANS AND THEIR FAMILIES.

PLEASE ENCOURAGE YOUR FRIENDS TO COME, ITS FUN MEETING OLD FACES.

INFLATION HAS BECOME A PLATITUDE, BUT IT STILL REMAINS A REALITY
AND IS CATCHING UP ON US. THIS IS A PART OF LIFE TODAY. THIS
LETTER COSTS MONEY. WE ARE MANAGING TO PUT IT OUT AT A VERY
REASONABLE COST. THIS ISSUE IS COSTING US R200,00 FOR THE
500 COPIES THAT WE SEND OUT. THIS IS JUST BEING COVERED BY
THE COLLECTION MADE AT THE FOUNTAINS. WE AT THE MOMENT CANNOT
EVEN AFFORD TO PUT IN PHOTOS. CAN YOU POSSIBLY HELP WITH
ARTICLES.... DONATIONS.... PRINTING..... PLATE-MAKEING... OR
EVEN JUST SUGGESTIONS. ANY LETTER DEPENDS ON THE FEEDBACK
THAT IT GETS FROM ITS READERS.

OUR ADDRESS;

ALEC BOSHOFF,
P O BOX 40546,
ARCADIA
0007

OR

DANIE STEYN
SETTLERS AGRIC. HIGH SCH.,
P O SETTLERS
0430

DIE NAAM VAN DIE VEREENIGING IS ONDER BESPREKING: DIE GEDAGTE IS
DAT ONS NOU MEER AS NET 'N VRIENDE KRING IS EN DAT ONS MEER
FUNCTIONEER AS 'N HISTORIESE VEREENIGING. DIE DOEL IS DAN OOK
OM DIE GESKIEDENIS OP TE TEKEN EN TE BEWAAR. KAN ONS VOORSTELLE
KRY VIR 'N KORT NAAM WAT ALLES SÊ.

=====

DEBATSVEREENIGING SERGOJT: 1937

*Uit die dertigerjare ontgrawe ek 'n baie komiese gebeurtenis wat my vandag
nog byval.*

*Hendrik Smit en Tom Davis, bid jou dit aan, moes 'n item lewer by die debat.
Wie sou tog nou ooit verwag dat die ou twee brommers 'n sangitem kon lewer.*

*Nietemin, met raad en daad het die twee geoeven, letterlik vir weke aan
een. Met groot veggees en vermoedigheid het die twee besluit dat hulle
beslis nie skandes gaan maak nie, en wat meer is, hulle gaan vriend en vyand
verras!*

*Die groot aard het aangebreek. Daar staan hulle, die die sangitem word
aangekondig stilte. Wanneer begin hulle nou? Of het hulle al
opgehou?..... steeds stilte. Hendrik kyk vir Tom en Tom kry die paarellekoors.
Meteens besef hulle dat die wysie hulle skoon ontgaan het. Nedriglaat Tom
sy kop sak asof hy begin bid. dat die aarde hom moet insluk. Nog steeds
stilte! Skielik bars Hendrik uit van die lag. die spanningbelaaide atmosfeer
ontplof soos 'n bom op 'n stil meer. Nou lag die gehoor met oorgawe.
Dit is nou net die oomblik dat Hendrik die wysie onthou. Soos 'n rukkerige
motor kom die ou twee brommers aan die gang. Nou dreef die aarde soos hulle
sing, byna histeries? Sjoue dit was amper..... amper 'n flop
Later sou die twee natuurlik alles ontken. Dit was alles sa beplan - sou
hulle sê. Ja-Nee, die wêreld draai.*

Groete Joey Smit.

ONS MENSE DEUR SONNIE CLOETE

Hier is 'n kort verhaal van ons mense soos ek hulle geken het, en ook herinneringe van die verhale en grappe soos hulle voorgekom het. Baie van die grappies en verhale is deur die persone self aan my vertel, sommige leef nog, of van hulle nasate, en skryf ek hierdie verhaal, nie om enige een seer te maak of neerhalend nie; intendeel dit is met die grootste respek en liefde, want wie kan nie ons ou mense in Kenia respekteer en lief hê nie. Elkeen met sy eie eienaardighede en altyd met die groot humorsin gereed om vir homself te lag.

So onthou ek nog Schofield ons Distrik Kommissaris, 'n Walliser vol streke. Hy het 'n baie mooi stem gehad en het saam met J. C. Shaw en Nancy Shaw naweke na ons gekom en saam met my swaer Jim Robinson lekker gesing onder die begeleiding van my suster Alie.

Schofield se huis was waar die Dorpraad was. In die vroë dae het die swartes sommer 'n kort pad deur sy tuin gekies; waarsku het net nie gehelp nie. Die grootste oortreders was die meide wat deurloop met kalbaste melk op die kop. Schofield het toe maar op die stoep gesit en met sy .22 geweer gaatjies in die kalbaste geskiet, en so was die deurloop storie op 'n end.

Na Schofield was my broer Schalk Distrik Kommissaris cum Magistraat en so gebeur dit dat een van die boere hom eendag kom sien en sê, "Schalk ou seun jy moet help. Daar is 'n koelie wat my dagvaar vir skuld wat ek al betaal het maar nie meer die kwitansie voor het nie". (Alle Indiërs was maar koelies genoem). Schalk het geweet dat die oubaas nie lieg nie en sê maak soos ek sê. Die saak kom voor en die oubaas is in een getuie bank en die koelie in die ander. Schalk sê toe aan die koelie gaan voort en kyk self nie op nie. Net toe die koelie begin om te getuig pluk die ou boer sy revolver uit en kyk na die koelie wat meteens stil is, Schalk sê weer gaan aan en die selfde gebeur weer, dit gebeur weer die derde keer waarop die koelie op die vlug slaan, en toe Schalk op kyk is die aanklaer weg en gooi hy die saak uit.

Dit het ook gebeur dat 'n regter so een of twee keer per jaar sake kom verhoor het. Op 'n sekere dag het hy en Schalk 'n verskil in die hof gehad het. Toe hulle verdaag vir middagete, loop die regter na die beskuldigde hok om sy toga ens. daar weg te sit. Met die sit Schalk sy hond Safari voor die deur van die beskuldigde hok en sê pas hom op terwyl hy self gaan eet. Toe hy terug kom het hy baie groot moeilikheid verwag maar die regter wil toe net Safari koop.

Die munisipaliteit van Eldoret het 'n taamlike groot gebied grond besit en daar dit leeg gelê het, sekere Somalis toegelaat om beeste daar aan te hou. Mettertyd het die beeste so baie geword dat die munisipaliteit moes ingryp om die getalle te verminder en moes die Somalis hulle beeste op die plaaslike vandusie wat elke Vrydag gehou is verkoop. Daar die Somali mans maar soms geneig was om goue mes te gebruik, is toe besluit dat die meide elk hulle beeste moet inbring in die vandusiekraal terwyl die man buite wag. 'n Polisieman met die naam van Jock Taylor moes by wees om vrede en orde te verseker. So gebeur dit dan dat een ou meid haar beeste inbring, ontevrede is met die prys en baie kwaad word, en loop sy die polisieman by en klap sy "helmet" af, kyk daarna, skep twee handevol nat beesmis en gooi dit plaks in die polisman se "helmet", kyk na die polisieman, skep nog 'n dubbele hand nat mis en gooi dit plaks in die polisieman se gesig. Hy vee dit so stadig af en sê ewe bedaad "The lady seems annoyed." Hy was 'n goeie polisieman en is later op 'n tragiese wyse naby die Baringomeer deur die "Dina ya Wasamba", 'n religieuse sekte, vermoor.

Ou karakters was daar baie, onder andere Oom Jan Murphy, 'n siener, wat by Haji's Drift geboer het. 'n Goeie, gawe man maar soms so bietjie bebottel,

dan verbeel hy hom baie dinge. So gebeur dit dan eendag dat hy weer bietjie teveel gehaad het, In Eldoret was daar nie verkeersligte nie, maar op die einde van elke straat gewoonlik 'n groot sirkel wat mens moes om ry en wat die spoed breek. Tussen die Standard en Barclays bank was so 'n eiland en dis daar wat Oom Jan besluit hy is 'n "Bulldog" en hande vier voete rond stap terwyl 'n groot polisman met hom mooi praat en sê "Come now, Jan, let's go". "I am a Bulldog" sê Oom Jan, grom so 'n keer, gryp die polisieman se been en byt hom aan die kuit. Die polisieman spring so vier voet in die lug en toe hy weer staan lig Oom Jan sy een been soos 'n hond. Dit was te veel en gee die polisieman pad.

Dan was daar die twee broers, Steyn en Harry Pohl. Harry is met die griep epidemie oorlede. Steyn was heeltemal kaalkop en het net so min hare as wat hy vol streke was.

So gebeur dit dat die dag toe "64", "Sixty-Four" sy naam moes kry, was die goewerneur daar om die dorp te doop. Eers vergadering gehou om die naam te bepaal. Eldoret was op plaas No. Sixty-Four en 64 myl van Londiani, die naaste stasie, en is Sixty-Four genoem. Die een rivier wat in die Sosiani vloei is die Eldora. Die goewerneur sê toe dat die Uasin Gishu die Eldorado van die Noorde is, maar aangesien die Nandi en Elgeyo stamme baie lief was om name met ET te eindig, laat ons die naam ELDORET maak. So gesê so gedoen. Daarna is almal, d.w.s. omtrent die hele gemeenskap eers na Eddy's Bar. Nouja soos dit in die vroër dae in die Kolonies gegaan het het die drankies maar gevloei met die gevolg dat om twee uur toe die ou lotjie in die "Central School" saal vir ete bymekaar kom was almal redelik spraaksaam. Die saal was op pale gebou (vir rysmiere). Die goewerneur moes toe eers sy toespraak hou, maar aangesien Mev. Ortleppe nie genooi was nie, het sy onder die vloer ingekruip en nes die goewerneur wil praat stamp sy met 'n stok onder die vloer en moes sy eers verwyder word. Daarna het sy klippe op die dak gegooi. Na orde herstel is sit almal toe vir ete aan by so 'n lang ry tafels aanmekaar. Steyn Pohl met sy kaalkop was reg teenoor die goewerneur. Dit was warm en die vlieë het ou Steyn gepla. Jaag wou nie help nie. Hy neem toe sy bord sop, keer dit oor sy kop en sê, "Toe vreet as julle wil vreet". Die goewerneur het amper stuipê gekry soos hy lag.

Nou was daar ou Barker van Engeland, uitgestuur deur sy familie om van hom ontslae te raak. Destyds was sulke ouens "Remittance men" genoem, daar die familie hulle elke maand so 'n bedraggie gestuur het om hulle te onderhou. Ou Barker was 'n baie intelligente en interessante man maar lief vir die bottel. Elke maand as sy oorseese tjekkie kom is hy te perd dorp toe en het alles uit gedrink en gewoonlik het sy ou perd alleen by Oom Steyn Pohl, wat net langs ou Barker se pad huistoe was, aangekom. Die volkies is dan met 'n kruiwa gestuur om ou Barker te soek waar hy afgeval het, Dan het hy vir so drie dae by Steyn Pohl hulle in die bed gelê en snork, salig onbewus wat rondom aangaan. Oom Steyn Pohl was al moeg vir hierdie storie en koop toe by Juma Hajee, by Haji's Drift, 'n groot blou bottel kasterolie. Nie te lank nie of moes hy weer ou Barker laat soek, kry hom, sit nom in die bed, en toe ou Barker lekker snork gooi hy so kort kort in die ou se oop mond 'n "tot" in tot die bottel leeg is. Nouja, die uitwerking was goed maar ongelukkig het ou Barker nie betyds wakker geword nie, en wat Steyn Pohl se vrou gesê het kan nie hier aangegee word nie.

Onder in die dorp was 'n sink geboutjie, langwerpig met sink dak en mure en hout vloere opgerig, met 'n skorting van sink in die middel. Eenkant was die Standard Bank, met J. C. Shaw (The fattest man in Sixty-Four) as bestuurder, en die ander kant Eddy's (of soos later genoem somer Daddy's Bar), albei gelyktydig geopen. So word dan beweer dat ou Barker die eerste man was wat by die Standard Bank vir 'n oortrokke rekening aansoek gedoen het om 'n sopie te koop.

Toe my broer Schalk D. C. was, kom hy eendag die middag op die plaas

aan met 'n moterfiets. Nouja ek was so 9 of 10 jaar oud en was die middag met die haelgeweer uit om eende ens. te skiet en toe ek by die huis kom sien ek hierdie vreemde ding op die stoep staan, 'n Gewone fiets het ek al gesien en kon toe uitmaak dat dit so iets moet wees. Ma gee my toe 'n lekker stuk vars brood dik gesmeer met botter. So lank ek eet is Schalk met die ding besig en trap hom so gwar-gwar. Ek staan en kyk, maar alegou toe die ding start en so brrr sê, gooi ek die stuk brood dat dit bo aan die muur aan die botter kant vassit, kies die hasepad om 'n buite gebou en soos Flip Prinsloo sou sê, ek "loop met krag" en ek loer so mettertyd om die anderkantse hoek.

Ek was maar altyd 'n baie soet seuntjie en het gewoonlik saam met 'n lotjie ander jonges agter in die kerk gesit. Dit gebeur toe een Sondag toe ek inkom dat daar net een plek op die ent oop is, waar ek gaan sit. Gelukkig het ek in my sak 'n lotjie lekkers wat ek so een een die ry op stuur. Onder die lekkers het ek ook 'n rooi russie gehad wat ek toe so ongemerk aanstuur. By toeval kom dit toe by Piet Mouton te lande wat nie kyk nie maar in sy mond steek en begin kou, Ai, die trane tog.

Die N.G. kerk te Eldoret het groot kerkgronde gehad, so 10 akker, en mense het met nagmaal eers hulle ossewaens ingbring en daar gekamp. So dan ook met die 14 dae katkisasie waar ons 46 bymekaar was. Eers het die ouderlinge, Oom Gert van Rensburg, Oom Bokkie von Maltitz en Oom Danie Borman ons mak gemaak(probeer). Die laaste paar dae was die predikant daar. Die vrouens het toe beurte geneem om koue etes te gee. So gebeur dit dan dat Tant Mynie ons weer een aand moes trakteer. Soos die gewoonte was is klippe so drie drie gebruik om die potte op te sit met die vuur onder. Nouja 'n mens kan ook mos nie altyd so stil en sedig wees nie en het Nickolas van Deventer gekyk hoe sy 'n oorbietjie boud vir aand ete voorberei en in die pot sit om gaar te maak. Toe dit mooi donker was, ses uur het die son onder gegaan en was dit binne tien minute donker. Ons haal die boutjie uit en sit 'n mooi skoon ronde klip in. Die dominee en die mense sit maar en gesels. Naderhand sê die gasvrou. "Dominee ek dink die vleis is gaar", en steek met die vurk so gwar gwar en skreeu vir die lamp. Sy vlieg die tent in maar nouja, gelukkig het ons twee darem kans gekry om die boutjie weer terug te sit.

In 1919 het die Nandistam in opstand gekom en van die Engelse boere op die grens se beeste afgeneem en was dit nogal gevaarlik en moes die troepe ingryp. Almal was gewaarsku om op hulle hoede te wees. So gebeur dit da dat laat een nag by Oom Steyn Pohl hulle geklop word, waar almal natuurlik onrustig aan die slaap was. Almal vlieg op en gryp gewere totdat van hulle vriende sê wie dit is. Deure word oopgemaak en daar word gegroet en gesels totdat Oom Steyn Pohl se vrou sê, "Maar Steyn waar is jou broek dan"?

Elke Vrydag in die vroere dae was daar beesvandusies en die bekende Oom Rooi Piet Kruger was altyd daar om te koop en te verkoop, niks anders as swart osse nie. Na die vandusie is meeste dan Central Lounge toe vir 'n snapsie. Soms het Oom Piet sommer met die perd die kroeg ingery. Byde Engelse en Boere was baie lief vir hom. Nou moes hy te perd huistoe ry net voor Ds. Loubser se pastorie verby, en soos die noodlot dit soms bepaal val hy eenkeer net voor die pastorie af. Ds. Loubser tel hom op en neem hom huistoe met sy Chev. karretjie. By die huis sê hy, "Piet ek kom môre". So gesê so gedaan, en die volgende môre kom Ds. Loubser daar aan. "Môre Ds., sê Oom Piet. "Jy was gister dronk né Piet?" "Ja, Ds." "Nouja, vat so" en slaan Ds. Loubser hom skoon uit. "Gooi hom nat," sê hy vir Oom Piet se vrou, So slinger, slinger kom hy reg en sê Ds. Loubser, "Kom Piet, ons gaan koffie drink."

Onder die ouderlinge van Vergenoeg gemeente was een, baie goeie en godsdienstige man, maar soms so bietjie gebrekkig aan humor. Nouja soos ek al gemeld het, was die kerkgronde groot en was die bediendekamers in een hoek. Een môre net voor kerk is een van die meide besig om haar baba onder die kraan te was en blink hy mooi, toe Martha Niewenhuizen verby kom, die baba neem, na die ouderling toe stap en vra, "Hoe lyk

dit, doop ons vanmôre?" 'n Ander ouderling, Oom Boertjie Bekker, 'n dierbare man, het nooit gepraat in enige vergadering nie, maar eendag toe ons kerkraad vergadering redelik warm word, spring hy op, kyk na die dominee en gaan sit weer. "Ja Broer," sê dominee, "wat wou jy sê?" "Ag, Dominee," sê hy "Ek praat nooit nie, maar as ek praat is ek blerriewel verkeerd."

Ook was daar die olombekende Von Maltitz broers, Oom Bokkie, Oom Piet en Oom Loet. Oom Piet het aan die voet van berg Elgon geboer, baie goeie grond., In daardie geweste was daar dan ook 'n saamloop van verskillende nasies meer of min op 'n gemeenskaplike grens, bv. Turkana; Kitosh; Suk; en Sabei. Oom Piet was dan ook baie bekend en het hierdie stamme hom meer of min as hulle regter beskou en enige geskil wat hulle onder mekaar nie kon oplos nie, na hom gebring. Dae lank, soos dit maar met Afrika se nasies gaan, het hulle onder die bome gesit en elkeen die saak verduidelik en het Oom Piet geduldig geluister, en so nou en dan 'n vraag gevra. Dan sê hy gewoonlik, "ek het alles gehoor; nou moet ek gaan dink. Kom so en so 'n dag terug dan gee ek my uitspraak. Dit sal soveel beeste of soveel skape kos." Na hy sy uitspraak gegee het is almal weer tevrede en was daar nooit enige klag oor sy uitspraak nie.

Oom Bokkie, alom bemind, was ouderling vir baie jare en het by Broederstroom skool gehou, 'n goeie mens. So 1927 langs het hy toe ook van die nuwe Model T Ford karretjies gekoop en vertel hy my hoe hy eendag die vroumense en kinders vir 'n "drive" geneem het en die ou Model T toe mooi op die trein spoor gaan staan het en daar kom die trein aan. Hy spring uit en staan op die spoor en wys vir die trein om te stop. Gelukkig sien die drywer hoe Oom Bokkie hande hoog hou, waai en beduie en kon hy betyds stop. Oom Bokkie kon dit so smaaklik vertel en het almal daarvoor gelag. Sy ou vader onthou ek so effens, 'n mens altyd lief vir 'n grap, met so 'n groot kromsteel pyp. Op sy siekbed, so 'n paar uur voordat hy oorlede is, so word vertel, het hy met sy oë toe gelê. Oom Bokkie se ma kom toe stadig nader om te luister of hy nog asemhaal. Die oubaas het agtergekom wat gebeur en toe die ou Tannie naby komsê hy skielik, "Go". Soos ek verstaan het sy flou neergeval. Almal was lief vir haar.

Oom Loet was die stille, Mense sê hy het nooit 'n lelike woord geuiter nie. Op die ou transport pad na Londiani het 'n stuk pad, wat die rooi hel genoem is aangetref. Dik rooi stof in die droë tyd en modder, modder en nog modder in die reëntyd. Hier het waens vas geval en moes een die ander help. Daar was soms drie span osse voor een wa, met die gevolg dat toue en kettings gebreek het en humeure soms hoog geloop het. So bly eendag 'n aantal waens staan toe Oom Loet ook met sy wa kom en natuurlik ook vasval. elke keer as hy met die osse praat dan vlieg die een vooros om en draai nek om. Geduldig gaan Oom Loet en maak dit weer reg, maar die vierde keer, terwyl almal staan en kyk, loop hy die os by, bekyk hom so en sê "Jou vark".

Die von Breda broers was die eerste landmeters op die Uasin Gishu. Piet van Breda het al in 1903 plase op die Plateau begin uitmeet. Later het Kolbe en Ortleppe gekom (en nie Schofield soos in Habarie beweer is nie).

Oubaas Ortleppe, man van Tannie Anna Ortleppe, was baie donker gebrand deur die warm son. So het iemand eendag 'n grap gemaak en gesê hy is nie wit nie; die dat Mev. Ortleppe hof toe gaan en die man aankla vir laster. Byde Mev. Ortleppe en die aangeklaagde is in die getuienishokkie en Oubaas Ortleppe staan ook daar. Nadat sy toe alles verklaar het vlieg sy uit die hokkie, loop na haar man, pluk sy hemp uit, hou dit hoog sodat sy maag kaal is en skreeu, "Your Honour, is'nt he white, is'nt he white?" Oom Piet se een broer Bon is deur die Elgeyos vermoor waar hy langs die Elgeyo bos gebly het. Oom Piet het nooit vergeet waar hy 'n baken ingesit het nie en kon na dertig jaar die bos ingaan en sê "Kyk langs daardie boom staan jou baken." Hy het nooit getrou nie maar, so word beweer onder die stamme, 'n sorg geneem. Hy was toe nie baie gewild onder die familie nie, maar toe hy op sy laaste was het almal maar gegaan om iets

te erf. Die een wat toe vir hom gesorg het, omtrent alles gekry en die res van die familie elkeen andonkie.

Wie sal ooit Oom Freek van Niekerk vergeet. Almal was vir hom lief en Engelse sowel as Boere het hom gerespekteer. Ek onthou nog hoe hy altyd al die strik vrae ens. wat in die Huisgenoot verskyn het, uitgewerk het en in sy geheue bewaar het om mense dan later daarmee te trakteer met vrae en antwoorde.

My buurman flip Prinsloo kon altyd so lekker alles vertel op sy eie manier en kon enige gebeurtenis so op helder met sy vertelling dat dit nooit vervelig geraak het nie. So vertel hy op 'n dag van sy steeks os. "Sonnie," sê hy, "daardie os, nes ek die riem om sy horings sit, slaan hy neer, ja morsdood. Honde, water, vuur en versmoor kan hom nie by kry nie." "Ga..ga.." lag hy. Toe kom Anaak hier by my en ek vertel hom van die os. "Flip," sê hy, "as die os weer so neer slaan dan neem jy die vel van die leeu wat jy laas geskiet het en gooi dit oor die os". "Nouja goed" sê hy. So gemaak so gedaan en toe hy weer inspan en die riem om die os se horings sit, slaan die os neer. "Seun," skreeu hy, "sê vir lam (dit is sy vrou) sy moet vir jou die leeu vel gee." "En toe" vra ek. "Nja", sê hy, "ek gooi toe die vel oor die os. "En toe," vra ek. "G...G....G..en toe slaap die os lekker G....G...G.."

Na die eerste wêreldoorlog het "Great Britain" plase vir die Engelse soldate uitgegee anderkant die Nzoia Rivier dws. Trans Nzoia. Baie het hulle plase gou verkoop, So gebeur dit dat Oom Abel Erasmus en sy swaer Davel so 'n plaas koop, 'n rondavel opsit en begin boer. Die wêreld was taamlik bebes met lang gras. Soos in die ou dae was toilet geriewe nie nodig vanwee die bos nie.. So op 'n aand toe die maan opkom, stap Oom Abel die bossies in, gaan sit, hou aan 'n boom stam vas en kyk na die maan. Meteens, Hauump, brul die leeu agter hom. Hy spring op, gryp die broek en loopmet krag, ja die wind sê so zirrurr deur sy hare. Hy skreeu net "Skiet, Swaer, Skiet," en daar hy so vinnig kom, gaan hy so blits die oop deur verby. "Skiet, Swaer, Skiet," skreeu hy. Met die tweede draai by die deur trap hy die broekspyp vas en skiet onder die tafel in en skreeu, "Skiet, Swaer, Skiet," terwyl swaer hom kapot lag.

Die een deel, so 8 myl Noord van Eldoret, was Wheeler's Drift genoem omrede Dick Wheeler daar gewoon het en die drif net onderkant sy huis was. Later het die hele deel die naam van Patata Draai gekry, want het Frans van Deventer gesê daar kry mens (dit was in die depressie jare), net patats om te eet.

Die deel so wes van Eldoret was Biesiefontein, met baie koppies en randjies en 'n mooi vallei. Baie Doppers het daar gewoon en kry dit toe die naam van Dopperslaagte. Vroer dae was daar baie tiers (luiperds) en het drie mans in een maand met hulle slaags geraak.

Tant Freda van Heerden het vir jare die orrel in die kerk gespeel en Jaap Heine het die blaasbalk gewerk want daar was nog nie elektrisiteit nie. Sy was ook altyd doenig met toneelopvoerings en basaars ens., terwyl Oom Hennie die goeie ou mens, maar altyd so stil stil moes help. Ja hy het altyd so baie gedoen en is miskien so min waardeur.

Wie sal ooit Tant Manie le Roux vergeet, van Broederstroom. Sy wat altyd die vleis bewerk het en wors gemaak het vir die basaars. 'n Mens kan haar nie genoeg loof nie, altyd vriendelik en gewillig. Daar was ook so baie ander.

Op Eldoret was die "Nadi Hall Butchery" met Micky Ywas in bevel, terwyl Mev. Milne jare lank die poskantoor behartig het. Wat van Oom Stoffeltjie Roets en Tant Nonnie? Innige Godsdienstige mense. Gewillig om orals te help. Hy het lank op die Distriksraad en Skoukommittee gedien, en moes met sy wa en osse die goewerneur op Plateau Stasie gaan haal om die Plateau Saal te open en later met dieselfde wa het hy die Queen Mother

die arena by die Eldoret Skou in geneem. Ja daardie dag toe Thysie Dávies met die slee voor die "Grand Stand" moes verby gaan, en so ewe spogerig die sweep klap en op die slee wíl spring, op 'n bol nat mis gly en boemps voor die "Queen Mother" op sy rug beland, alasoe!

Op 'n dag kom Karools van Taganyika om die mooi nooiens by Broederstroom
ens. deur te kyk. Nogal suinig en toe die kollekte bordjie in die kerk
aangegee word neem hy 'n hele hand kleingeld en soek die kleinste uit
om in te gooi. Die diaken neem sy hand en keer dit in die bordjie om.
Amper 'n hofsaak!

Wie het nie van Boetie Koot Seningnek gehoor nie. Dit word vertel datssy buurman op 'n dag sy kop met 'n kierie gekloof het dat dit weerskante op sy skouers hang en die dokter toe kameel senings geneem het om dit weer vas te werk, dus die naam sening nek. In werklikheid was dit net 'n knop op sy kop en was die spreekwoord as een kwaad is, "Ek gee jou netnou 'n Boetie Koot Pimpel," of "ek gee jou 'n vier honderd rupees hou," (destyds was die Kenya geld rupees en sente soos in India) want die aangerande was hof toe en moes die aanrander 400 rupees betaal. Hierdie gebeurtenis het toe 'n nasleep gehad: toe Boetie Koot hulle met 'n tweeling geseen word. Dis toe dat Laurie Pohl na raadpleeging met dr. Le Roux, 'n uiterste platjie, besluit om aan Boetie Koot te sê dit was omrede die hou oor sy kop en dat hy moet eis dat die persoon wat die hou toegedien het vir een moet betaal. Eers wou die ou nie glo nie, maar toe Laurie sê "Gaan vra die dokter" en hy so maak, dat hy afsit Magistraat toe om 'nisaak te maak. Reken maar self wat gebeur het.

Dan was daar die bekende Dr. Cook, eintlik van Kampala, Uganda, later Sir Albert Cook. Hy het in 1890 van Mombasa na Kampala geloop, 'n reis van ses maande, om daar 'n sending stasie te begin. Saam met hom was 'n verpleegster, later sy vrou en vereer tot Lady Cook. Hy was al blanke wat in Uganda grond besit het. Die grond was aan hom geskenk deur die Kabaka (Koning van Uganda, Sir Daudi Chua). Dit was eers na dat hy Namirembe Hospitaal en Katedraal daar gebou het. Hy was 'n goeie oogaarts ook en sy suster Corrie was sy eerste patient uit Kenia, destyds British East Africa. Eers 'n reis van drie dae met ossewa (as jy gelukkig was, 3 dae) na Londiani, dan amper 'n dag per trein na Kisumu, destyds Port Florence, dan 'n dag en 'n nag per boot na Entebbe, en dan die laaste 25 myl per ricksha, die laaste rand na die hospitaal het twee agter gestoot en een getrek.

Die boot was die "Clement Hill" (die eerste boot). In Engeland stuk vir stuk vervaardig en verskeep. Van Londiani na Kisumu het "porters" die boot stuk stuk gedra, waar dit versamel en aanmekeer gesit is.

Dan het my ma altyd 'n pleister gemaak, dit was welom bekend en het almal altyd hulle shieling gestuur om Tant Annie se pleister te kry. Ek onthou een swarte met die naam van Okku het van Soroti in Uganda die kort pad langs Elgon berg geloop, ongeveer 250 myl, om vir sy kind pleister te kom haal.

Hierdie is baie verkorte verhale weens gebrek aan spasie. Ek hoop om later meer van ons Afrikaanermense se deelname aan verskillende Oranisasies ens. te vertel, intussen,

Kwenda Mazuri, Kwaheri, SONNIE

[illegible]

OOM ALBERT LUIS VERTEL (1976).....

Ons was boere in Laikipia toe daar 'n Engelsman, ou Blackbeard, by ons aankom. Hy kon goed Afrikaans praat en was ook van Suid Afrika. Hy sê toe die leeus het 'n koei gevang en ons moet kom kyk, Maar hy was vreeslik bang, en sou nooit 'n leeu alleen aandurf nie. Ons het toe 'n nie 'n goeie geweer gehad nie, net 'n ou uitgesluite agt mm, darem ook 'n haelgeweer. Daarmee moes ons toe die leeu gaan skiet. Ons is toe in sy 'lorrie' weg na die plek waar die leeu die koei gevang het. Ja, die leeu is toe daar, maar toe ons naby kom, toe gee sy pad-bosse se kant toe. Ons sê toe vir Blackbeard hy moet nader ry want die geweer kan nie so ver skiet nie. My broer het toe die uitgesluite agt mm geweer by hom, maar ou Blackbeard wil niks weet van nader gaan nie. Toe sê ek hier van agter: "nader, nader," Hy ry toe so vinnig by die ding verby, en net toe ek wou skiet swaai hy weer links, en amper voeter ek af op die leeu. Ek trek toe die skoot in elk geval maar af, maar dis toe heeltemal mis. Die leeuwyfie spring op en kap na die 'lorrie', maar gelukkig het die bak van die lorrie my net onder die arms gevang en dus beskerm teen haar aanval. Broer Daan het darem 'n skoot ingekry met die agt mm geweer wat haar gelukkig getref het. Toe ons haar later afslag, vind ons dat vier van haar naels weg is. Ek gaan kyk toe in die lorrie se bakwerk, en daar sit die naels nog. As dit nie vir die bak was nie sou dit my in die boud getref het.

Ons het soms met perde en honde gaan luiperds vang, wat ons dan na Nairobi geneem het waar ons so 50 pond stuk gekry het. Baie geld vir daardie dae. Ek het eenkeer daar in Laikipia drie groot luiperds gehad. Ek maak toe mooi hokke bo op 'n wa, sit die luiperds daar in, en vat die pad Nairobi toe. Dit was omtrent tweehonderd myl ver. Die nag span ons uit op 'n kaal vlakte. Ek weet daar is leeus, dus maak ons toe die osse aan die wa vas. As hulle daar is sal hulle kom, dit het ek geweet. Laat die nag hoor ek geraas, die luiperds wil met geweld uit die hokke spring. Toe staan ek op en lig die seil op. Hier in die helder maanlig staan 'n wyfie leeu nie twee tree van my af nie. Ek los die seil en gryp na die geweer en skiet. Jy hoor net hhuuurrrr. En daar gaan sy. Die osse kruip toe almal onder die wa in met hulle koppe na buite gekeer. 'n Leeu sal hom nie vang as hy sy kop wys nie. Die volgende dag is ons toe verder sonder verdere voorvalle.

Een dag toe ons gaan Luiperds vang, vat ons toe koers die veld in na die kranse se kant toe. daar is die honde toe agter wolwe aan, onder die kranse in. Ons besluit toe om die wolwe ook maar te vang want ons kon hulle ook verkoop. Om die ding by te kom was nie so maklik nie. Hy is so diep in, omprent twaalf tree. Ons kon nie 'n stok kry wat lank genoeg is om die tou in te kry en om sy nek te sit nie. Die kant lê ook toe 'n ystervark reg om te baklei. Ek knoop toe rieme aanmekaar en seil op my pens daarin met so 'n kort stokkie. ek sê toe vir broer Daan as ek die tou om sy nek het dan moet hy trek. Ek kry toe die tou om en begin trek, maar die wolf skop viervoet vas. Die ystervark mik na my kant toe, toe sê ek vir hom: "Pas op, ek sal jou ?*&6%@4f as jy my steek!" Hy gee toe pad en ek is uit om te help trek.

Ons het baie met 'n ou Dodge kar gaan kwaggas skiet. Eers het ons die "screen" an kap alles afgehaal, dan jaag ons kwaggas. Een dryf, en die ander skiet. Die kwaggas was naderhand so wild gewees, as hulle die kar sien dan maak hulle net om in die bos te kom. So 'n groot hings spring verby die kar en broer Koos sê: "Skiet!" en ek haak af en skiet hom dat hy voor die kar inrol. Toe die kar hom tref, val hy om en gaan lê op sy rug. Ek is gelukkig uit met net 'n bloedstreep oor my boud. Ek kyk rond vir broer Koos. die deur het so 'n skrefie oopgegaan, en hier wil hy uitkruip, Ek gaan toe anderkant om, maak die ander deur oop en sleep hom aan sy voete uit. Daar sit hy toe, sy arm uit lit. Hy sê toe ek moet na Roberts toe loop en gaan Swartes kry om die kar optelig. Ek besluit toe, ek gaan self die kar oplig. Ek sny 'n stokkie en steek die petrol toe sodat dit nie alles uitloop nie. Ek neem 'n vier gelling drom wat ek daar gehad het, en sit dit langs my neer. Toe vat ek die ou Dodge aan sy "landing-board," en ek tel hom op. Met my een voet, stoot ek die drom onder in sodat ek weer kan vervat, en toe ek weer vat,

draai ek hom op sy wiele. Die 'steering' is toe plat gebuig. Dit lê op die sitplek waar my broer gesit het. Ek klim in en vat daardie 'steering' en trek hom naderhand so reguit lat ek in die kar kon sit om huis toe te ry.

Maar ek moet jou vertel van ou Daly en die buffels. Ek en broer Daan was op safari, en daar in die veld ontmoet ons toe ou Daly. Hy is ook daar om te skiet, maar hy wil olifante skiet. Ons wou weer buffels skiet, maar hulle het al begin min word. Toe gaan ons die aand uit om te soek sodat ons die volgende dag kan weet watter rigting om in te neem. Skielik spring daar 'n buffel voor my op. Dit was al laat. Ek spring toe af en ek skiet die buffel, maar ek skiet hom bietjie laag, en hy is vort en gaan lê in die bossies. Ons kruip toe die bosse in agter hom aan. Hy gee so 'n brul, spring op, en hol weg. Wat hom makeer het weet ek nie, want gewoonlik storm hy. So het ons agter hom aangegaan totdat dit naderhand donker word. Toe sê ek nee, ons los hierdie ding want hy sal vir ons seer maak. Ons gaan toe terug kamp toe en vertel Daly daarvan. Ons besluit toe om die volgende oggend die gekweste buffel te gaan soek, want hy wou toe ook sien hoe skiet ons die buffel. Hy gaan toe saam. Ons het die hele môre na daardie buffel gesoek tot die middag toe, en kon hom nie weer kry nie. Ons gee toe naderhand op, en slaan koers in kamp toe want ons was al moeg. Skielik spring daar 'n renoster uit. Daardie ou Daly kon niks los wat hy sien nie; wat voor die geweer kom moet hy skiet. Hy spring toe van sy muil af en hy skiet die renoster, maar hy skiet hom bietjie ver na agter toe hy so dwars hardloop. Die renoster is so mank, mank daar weg en die honde agter hom aan, Daardie honde van ons wou nie 'n ding los nie. As hulle agter iets aan was, moes ons hulle gaan haal of ons moes die dier doodskiet. Ons lei toe die perde want hy gaan toe die fyn bossies in; gevaarlike terrein. Ek loop voor, dan ou Daly, dan broer Daan. Toe sien ek renosterspore. Daar is gate in die grond en afgebreekte bossies. Daar is ook buffelspore. Daardie gekweste renoster het toe op die gekweste buffel afgekom en daar het hulle 'n vreeslike geveg gehad. Dit lyk toe of die buffel die beste daarvan afgekom het, en die renoster padgegee het. Toe besef ons daardie buffel is nou kwaad. Ek loop toe nog met die geweer oor my skouer, met ou Daly agter my en dan broer Daan. Skielik hoor ek net huuuu, Voordat ek die geweer kon afkry, is die buffel op my en ek val sommer so agteroor. Toe spring die buffel hy wou blykbaar oor my spring; hoekom, weet ek nie. toe was ek reg en skiet hom hier van onder af in die bors na boontoe met die ses-vyf. Toe hy die buffel oor my springvang hy daly, en stamp teen sy geweer dat hy daar lê, Toe is nog net broer Daan op sy voete. Toe die buffel vir Daly omstamp, draai hy om om hom weer te kom trap. Toe skiet broer Daan hom hier in die ribbes. Hy draai weer om en broer Daan gee hom nog 'n skoot aan die anderkant. Toe gaan lê die buffel so 'n entjie weg. Daar lê ou Daly en hy wil nou net doodgaan. Hy hou sy skouer vas en kreun. Baie buffels brul as hulle vrek, en toe hy die buffel hoor brul, is hy op, en soek die geweer. Toe wil hy net skiet. Hy ken toe ook buffels en hoor toe die dier vrek. Toe gaan lê hy maar weer en wil hy weer net doodgaan. Ons moes hom optel en kamp toe ry. Hy het veertien dae in die bed gelê. Hy sê die buffel het hom getrap, maar hy lieg. Die buffel het teen sy geweer vasgeloop en hom so om gestamp. Hy het darem die skoot afgetrek maar dit was hopeloos laag.

Oom Albert het hierdie stories in 1976 vertel en sy familie het dit goedgunstelik aan ons gestuur. Dit is alles op band opgeneem. Indien iemand nie wil skryf nie, kan hy/sy gerus praat, dit, opneem, en aan ons stuur.

HELDERBERBERGWEG 15. SOMERSET-WES. 7130

10 JUNIE 1984

Mv Beste Neef Danie,

Jy vra my al weer om iets te skryf vir jou Oos-Afrika notisie. Man, waarom jy juis nou vir my vra weet ek nie. In die verlede het ek jou verduidelik dat dit wat ek die beste onthou ek nie waag oorvertel nie. Jy weet dat met so 'n klein gemeenskappie soos die van die Uashin Gishu is dit deksels moeilik om mense agter verkeerde name weg te steek. want sien almal ken tog maar die stories, vernaamlik die bestes. Daar is al twee boeke waarin dit nie gewerk het nie. Die een boek, nogal in Engels, het die hele Verbrandebos amper weer laat vuur vat - vernaamlik die storie van die geeerde tante wat nie haar aansienlike agterstewe saam met 'n pistool (dit was Mau Mau jare) in 'n stoel kon kry nie en per ongeluk die sopoot stukkend geskiet het. Maar kyk hom vertel ek nie hier nie, jy sal maar self die boek moet loop lees. Iemand, seker maar Langenhoven, Shakespeare of Oom Anaak (want wat die een nie gese het nie het die ander beslis kwytkeraak) het gese dat dit ook nou juis jou bure, vyande en skoonfamilie se sondes is wat jy die beste onthou. (Terloops, anders as Langenhoven het Oom Anaak verkondig dat jy sonde met jou bure juis moet vermy want sien daar is eintlik niks so hartseer soos kwaai-vriendskap nie, vernaamlik as jou buurman se vark ook so hartseer begin skree en die hele wereld die ene varkkaaiing word.) Ek sal dit maar waag om pen op papier te sit aangesien jy nou so kla dat die Oos-Afrikaners vandag so besig is om geld te maak en tjeks te skryf dat hulle lus en weet van nonsenspraat en skryf heel weg is. Lyk my Oom Sonnie het 'n kredietkaart - daarom dat hy nog die tyd het om te skryf. Van nonsensskryf gepraat, waar het jy nou ooit iets mooier teegekom as die rym uit 'n ou Van Riebeeck jaarblad:

dis die blond
dis die blou
dis die muishond wat ek kou
dis die pyn op my maag
wat my malhuistoe jaag

Nou moet ek jou ook waarsku dat name en die siele waaraan hulle behoort die gewoonte het om deur die jare los van mekaar te raak, weg te dryf en soms ook om te ruil. Name, vernaamlik die wat al vas gegroei het, moet 'n mens ook nie verafrikaans nie want dan sit jy naderhand met 'n onding vir 'n noemding.

Daar jy op Kitale op skool was sal ek jou eers moet inlaat op die eintlike politiek van skoolgaan op die Uashin Gishu. Van die vroere jare van Broederstroom se skool kan ek jou min vertel - dit sal ons aan Oom Sonnie moet oorlaat. Wat ek wel weet is dat Oom Wolfie op 'n stadium daar onderwyser was. Erens is daar nog 'n foto wat glo moontlik op ons plaas afgeneem is. Op die foto is 'n donkie, en op die donkie is iemand (ek weet nie wie nie) en voor die donkie is Oom Wolfie. My pa het altyd gese daardie oggend WAS Oom Wolfie kwaad, want so reg na sy aard wou die donkie nie. Nie vorentoe nie, nie agtertoe nie, nie nerens nie. As oningeligde moet jy mooi verstaan dat vir ons skoolseuns het Oom Wolfie altyd kwaad gelvk - vernaamlik op die

Sondagskoolpieknieks op Dom Abie Mouton se plaas. (Dom Abie, moet jy ook nou verstaan, het unieke dinge gedoen. Hy het net Bensen & Hedges gerook wat jy in BLIKKIES kon koop; hy het KLEURfotos geneem; hy het sulke groot gramfoonplate gehad met SENODESANG op; en hy het die SONDAGSKOOLPIEKNIEKPLEK gehad.) Op so 'n piekniek het die merry-go-rounds en sulke dronkmaakgoed goed aan die begin gewerk. Later, gewoonlik na ete, het die grootmense besluit dat dit nou tyd vir elli-rose en sulke lawighede was. Aan die eenkant was ons vir 'n meisie so bang soos 'n poedel vir 'n sker en aan die anderkant was daar baie interresanter dinge in die bosse - soos King Stork en Clipper. (Sportsman was toe nog daar nie en Kali kon jy nie in jou longe inkry nie - selfs nie teen vyf-sent per twintig nie.) Maar nes jy jou as draai dan loop jy in Dom Wolfie en sy lat vas.

Ek het so teen 1953 in die Highlands Skool begin. Ek dink dit was die laaste jaar wat ou Mr Hunter skoolhoof was. Na hom het ene Mr Smith oorgeneem. Kyk jy is nou ver geleer en self skoolhoof en so aan en ek kan nou verstaan dat 'n skoolhoof vandag, met reg, homself as die belangrikste man in 'n skool beskou. (Ek weet darem ook dat daar sekere skole is waar die belangrikste man in die skool vandag die skoolhoof se vrou is.) Nee, kyk, toe het dinge anders gewerk. Soos hoenders op 'n werf het die hele skool se seuns 'n rangorde gevorm met bo-aan die ou wat algemeen deurgegaan het as die "Sterkste Ou". Dit was nie net 'n siening of beskouing nie maar 'n duidelike amp met 'n titel. Byna 'n geval soos Gerrie Coetzee of P.W. Botha. En DIE was nou die belangrikste man in die skool en wat hy gese het was wet. Die jaar toe ek daar begin het, het "Ou Swaer" die amp beklee. Ek is nie meer so seker wat sy van was nie maar ek dink as ons dit Kruger of Van Rensburg maak dan is ons kans beter as toeval dat dit reg sou wees. Ou Swaer is die einde van daardie jaar weg en die volgende jaar het jou neef, Steward McNaughton, die amp oorgeneem. Dit was eintlik nie vir lank nie want of hy of sy ma het besluit dat hy eintlik volleerd is en dat daar buite die skool belangriker dinge vir hom wag. Die pos is na sy vertrek gevul deur 'n Van Rensburg - moet my net nie vra watter een nie - seker 'n Kets, of Soenie, of Martinus, of Klasie of iets in daardie rigting. En toe op 'n dag was daar byna burgeroorlog. Steward het windmakerig met sy ma se motortjie daar aangekom om ene Van Rensburg te kom "uitsorteer". (Winderrig was dit, want soos jy die ou wereld geken het, het hy natuurlik nog genoeg ander wind ook gehad - vernaamlik hier na Dingaansdag se kant toe.) Die meeste skaar hulle toe by Van Rensburg. Hievoor was daar hoofsaaklik drie redes, en nou moet jy mooi luister want oor hierdie dinge kan julle slimmes nog boeke en sulke dinge skryf. Kyk, eerstens het hy van doer onder anderkant Patata-draai se kant af gekom waar baie van sy ondersteuners ook vandan gekom het. Twedens, soos alle goeie Plateau-politiek, was daar sterk kerklike redes (en verstaan nou mooi dit verskil heeltemal van geloofsredes - maar eendag later meer van gelowe en kerke). Die derde was meer van 'n strategiese rede want die meeste ouens het besef as dit laat word en koshuistoegaan is daar dan is Van Rensburg ook nog daar en McNaughton nie. Ek was een van die

mindere wat by McNaughton geskaar het aangesien hy dan nou "familie" is en meer ook omdat sy sussie, jv ken mos vir Jeanette, beslis een van die mooiste meisies in die skool was - altans deur my oe was dit so. Gelukkig voordat die eintlike veldslae kon begin was pouse verby. Steward is toe weg maar nie voordat hy ons, sy ondersteuners, beloon het met 'n paar feite omtrent meisies wat nog Kinsey, nog die Sarie al ontbloot het.

Dit is vandag moeilik om uit te pluus of dit nou die invloed van die wereldoorlog, die depressie, of die algemene Voortrekkerethos was, maar een of meer van die bogenoemde moes dit gewees het want die leit-motiv wat deur almal se koppe gedraai het was opberging. (Miskien was dit net gewone Calvinistiese gesteldheid, want laat 'n outjie nou net op die skoene trap wat jou pa by Klein Abrahams of Juma Hadji gekoop het, dan word daar duidelik vir hom vertel dat jou pa nou nie so-of-so ryk is nie en dan waai nie net die spreekwoordelike hare nie maar ook alle Christelike naasteliefde en bes moontlik ook die betrokke skoene.) Ou Swaer het dus, in sy wysheid en volgens die mag van sy amp, besluit dat daar aktief aan 'n program van opberging gewerk moes word. Derhalwe moes ons so met die tyd - nie te vinnig of ooglopend nie want dit kan tot moeilikheid lei - die kombuis van eetgerei onthef. Daarna moes daar natuurlik veilige bergingsplekke gevind word. So met die oorlogse invloede nie te ver in die verlede nie is daar toe besluit om ondergrond te gaan, dit is nou in die letterlike sin van die woord. En waar is daar nou beter ondergrondse skatkamers as die stormwaterpype. Daar is toe rye en rye borde, messe, vurke ensomeer netjies weggepak. Later jare het ek al baie gewonder hoe die arme kombuisbediendes moes verduidelik. Die saak is nog gevaarliker as jy in aanmerking neem dat een van die kookmatrones 'n De Jager was. Jy ken mos De Jagers, jou ma se mense, gevaarlike familie. Moontlik is die gerei nog daar want in al die jare wat ons daar op skool was het hulle nooit weggespoel nie en later is ons Hill School toe sonder om iets saam te neem. Eendag gaan 'n toekomstige argeoloog nog kopkrap. In ieder geval wat my net altyd geval is waarom 'n skoolkind so vashak aan 'n sekere ding en nou praat ek nie van rookgoed of eetgoed nie. Eetgerei was nou een so 'n ding. Daar is algemeen gevoel dat die messe nie skerp genoeg was nie en tot sae verander moes word. Die gebruik was toe om so onderlangs twee messe se lemme reg op mekaar te kap, hou jy lank genoeg aan het jy 'n ding wat lyk soos iets wat jy nie kan beskryf nie en nog minder wil besit. Later, by die Hill School het ons weer die messe onder teen die tafelblaaie vasgedruk, todat die tafels eendag - vir die een of ander duistere rede - omgekeer is. Wat nie so duister was nie was die uitdrukking op die matrone se gesig, wat nog te se van die arme swartes wat deur dik en dun hulle eer moes verdedig het.

Groete van huis tot huis.

Jou neef, Dan Steyn (voorheen bekend as Tiens, Tinus, Martiens en nog dertig ander variasies en berymings.)

Ns. Verskoon tog hierdie tikding - hy (of is dit nou SY of DIT) is op Engelse bodem gebore en weet nie van kappies en deeltkens nie.

Deur „Viedas“

Kerk op die wit hooglande

DIE LAASTE DAG (1)

Dit is Sondag, 16 Februarie 1964. Vir die reeds bejaarde oom Stoffel Roets en sy vrou, tant Nonnie, 'n bitter swaar dag. Alleen moet hulle dit tegemoet gaan. Hulle moet hulle kerk afgee. Die Gereformeerde Kerk Eldoret het na meer as 'n halwe eeu doodgeloop.

Daardie Sondagmôre was heeltemal 'n ander soort kerk toe gaan. So anders as wat dit die afgelope 32 jaar lank was vandat hulle vir die eerste keer met uitbundige entoesiasme na hulle nuwe kerkgebou gegaan het. Toe, op 24 September 1932, was alles so vreugdevol. Dit is altyd vir 'n gemeente 'n dag van vreugde as hy sy nuwe kerkgebou betrek — en hoeveel temeer as dit juis die eerste kerkgebou van die Gereformeerde Kerk in Midde-Afrika is!

Oom Stoffel en tant Nonnie was toe nog in die fleur van hulle lewe. Plaas 141, 10 km van Eldoret af, het ook die regte naam gehad. „Geluk“. Ook Hansie, hulle enigste seun, het nog geleef. O, dit was selfs onder swaarkry en harde werk 'n feestyd. En ook die kerklike lewe was 'n fees.

Na die nuwe kerkgebou word die volgende ideaal reeds aangepak: 'n eie predikant vir die gemeente!

En hoe het God nie ruim voorsien in die jare wat gekom en gegaan het nie — juis al die baie Sondae toe die gemeente van heinde en verre (soms baie ver!) saamgekom het. Met nagmaaltye is daar dae lank op die kerkplein uitgekamp. Selfs onder armoede was opoffering nooit te groot nie. En by die kerk was dit altyd 'n fees — 'n egte Afrikaanse kerkfees soos in die jare her daar ver in die „Suid“. Gelowige Afrikaners het in die hart van Afrika 'n tuiste gevind — en 'n kerk!

En nou is dit Sondagmôre, 16 Februarie 1964. Weer is daar fees in die kerkgebou van die Gereformeerde Kerk El-

doret. Maar vir die Gereformeerde Kerk is dit eerder 'n begrafnis — die laaste pligte van 'n gemeente wat doodgeloop het, moet afgehandel word. En nou is dit ander Christene wat feesvier, die kerkgenootskap van die „Africa Inland Mission“ wat die hele kerkeien-dom (grond, gebou en meubels) vir die skamele R2 500 gekoop het. Dit is hulle vreugdedag. Hulle word nou die nuwe besitters van die kerkgebou.

Wie kan ooit die gedagtes van oom Stoffel en tant Nonnie Roets op daardie Sondagmôre peil? Om meer as 'n halwe eeu van 'n gemeente se bestaan die laaste twee lidmate te wees wat nou die sleutels van die kerk finaal oorhandig. Net hulle twee. Ontsettend is die werklikheid: die Gereformeerde Kerk het in Midde-Afrika doodgeloop! Die rede? In kort: die Uhuru-kreet van Afrika het hier oor die witman geseëvier. En tragies, aangrypend tragies: toe die Afrikaner uit Kenia wegtrek, toe het ook sy kerk verdwyn. Wie sal dit alles kan beoordeel? Alleen die Here van die kerk weet alles presies. 'n Skrifwoord êrens op 'n bladsy van die Nuwe Testament kom juis hier in herinnering:

Die Gereformeerde Kerk in Kenia het vir iets meer as 'n halwe eeu bestaan, van 1909 tot 1964. Verlede jaar is die laaste pionier wat nog die stigting van die gemeente Eldoret in 1909 meegemaak het, op 'n baie hoë ouderdom oorlede, naamlik die bekende oom Stoffel Roets wat in sy laaste jare in die gemeente van Delmas gewoon het. Hy was ook die laaste ouderling wat saam met sy vrou, tant Nonnie, op daardie laaste dag in 1964 die kerkgebou moes afgee. In hierdie en die volgende uitgawes van Die Kerkblad gaan ons die aangrypende drama van die Gereformeerde Kerk in Kenia vertel.

Voorwaar, voorwaar, Ek sê vir julle, as die koringkorrel nie in die grond val en sterf nie, bly dit alleen; maar as dit sterf, dra dit veel vrug” (Joh. 12 : 24).

Om as laaste ouderling vir die laaste keer só kerk toe te gaan . . . Reeds om half-tien kom die motor skugter nader. En wat 'n gesig daar by die kerk: 'n swart massa van ten minste 700! Almal Christene! So 'n opkoms vir 'n kerkdiens was hier nog nooit tevore nie. Hulle drom ook saam in die skaduwee van die seringboom wat ds. A. L. Aucamp nog in 1936 hier geplant het van saad van die seringboom van Rustenburg — die boom waaronder die Gereformeerde Kerk in 1859 gestig is!

Oom Stoffel en tant Nonnie voel verskriklik eensaam. Na al die jare is hulle nou nie meer die bewoners van hulle godshuis nie, maar die gaste. Die „Africa Inland Mission“ is die gasheer. Hulle president, eerwaarde W. N. Parsons het spesiaal van Bath, Engeland, gekom vir die geleentheid. Hy is vriendelik en gasvry en sy eerste woorde aan oom Stoffel en tant Nonnie is: „You are welcome!“ Sal 'n mens dit kerklike ironie noem? „Boer van Afrika“ wat staan op die bodem waar hy 'n halwe

eeu lank geleef en gewerk en gesweet en trane gestort het, word op die laaste dag welkom geheet by sy eie kergebou deur 'n Engelsman wat nog nooit hier in Afrika gewoon het nie en wie se tuiste in Bath is. Sal so 'n gasheer ooit kan weet wat daar diep in die hart van 'n Gereformeerde Afrikaner omgaan?

'n Halwe eeu het nou gaan stol in die belewing van enkele ure. So baie dinge om te verwerk. Moet 'n mens dan so bitter swaar losgeskeur word van die dinge wat vir jou so dierbaar en so teer is?

En tog, die God van Pinkster gaan voort op sy segetog deur Afrika. Oom Stoffel Roets word as eregas ingelei om in die ouderlingbank te kom sit – vir die laaste keer in sy lewe. Jare lank het hy Sondae op daardie plek gesit. Toe was hy in die regeeramp van die kerk en hy moes toesig hou oor die prediking van die Woord – of dit Skriftuurlik bedien word. Nou sit hy daar as 'n gas saam met tant Nonnie. Die kerk is tot oorlopiens toe vol. Selfs op die preekstoel sit daar sewe mense. Buitekant drom honderde saam en hulle beur na die vensters.

En dan word daar iets van die Pinksterwonder beleef: gelyktydig word daar in vier tale gesing om die Here te loof – in Kikuya, in Jeloa, in Nandi en in Swahili.

Oom Stoffel en tant Nonnie sit doodstil en luister. In hierdie kerk het so baie gebeur. Die verlede flits met sy taferele van lief en leed verby. Drie-entertig jaar gelede die nuwe kerkgebou met sy sederhoutwerk. Twee jaar daarna hulle eie predikant, die jeugdige ds. Abraham Aucamp. Dit voel nog soos gister toe hy by hulle soos 'n kind sy intrek geneem het. Wat was dit toe elke keer 'n fees in hierdie kerkgebou. Maar daar was ook trane: begrafnisstoete wat hierlangs gegaan het – dink net aan die dood van mev. Buys, die eggenote van die tweede predikant. Soos Rachel s'n lê haar graf langs die pad van die gemeente. Hier was baie keer blydskap, maar ook afskeidstrane.

Die plegtigheid van die „Africa Inland Mission” word 'n marathon van 4½ uur. „So moes ons die dag by ons kerk deurbring sonder onderbreking van die oggend tienuur tot halfdrie in die middag”, skryf oom Stoffel later aan ds. P. J. Opperman.

Maar hy moes ook nog 'n belangrike plig vervul. Terwyl die skare van omtrent 700 op die plein sit, moes hy die geskiedenis van die Gereformeerde Kerk in Kenia vertel. Uiteraard moes hy dit kortliks doen. Nie so breedvoerig as wat dit hier neergeskryf word nie . . .

Toe oom Stoffel en tant Nonnie Roets op daardie Sondagmiddag van 16 Februarie 1964 weer soos vanouds terugry na hulle plaas, toe was die gemoed oorvol – van die nostalgiese verlede. En nou is dit vir altyd verby! Dinge sal nooit weer wees soos wat dit was nie . . . Waarom? Dit is 'n ewigheidsvraag.

As daar tog net toe iemand by hulle was om die uitspraak van die Nederlandse digter Bilderdijk aan hulle deur te gee, want dit sou troos:

*In het verleden
ligt het heden;
in het nu,
wat worden zal.*

oooooooooooooooooooooooooooooooo

HIERDIE IS DIE EERSTE
VAN 'N REEKS ARTIKELS

GEPUBLISEER IN "DIE
KERKBLAD". DIE NUUBLAD
VAN DIE GEREFORMEERDE
KERK, VAN 17 FEB. 1982.

ARGIEF

VAN DIE NEDERDUITSE GEREFORMEERDE KERK

Sinodes van Noord-Transvaal, Oos-Transvaal, Suid-Transvaal, Wes-Transvaal en Midde-Afrika)

Argivaris: Dr. C.S. Kotzé

Telegramadres: "Kerksake"

Telefoon: 26 6576
323 5691 x 98

Posbus: 433

OOS AFRIKA VRIENDEKOMITEE

Verw. Nommer

Ned. Geref. Kerk-Sinodale
Sentrum
Visagiestraat 234
Pretoria 0002

28.02. 1984

.....19.....

WIE KAN DALK HELP!!!!!!

Dit was nie somer per toeval, dat mnr. Steyn van Settlers tydens n besoek aan die Argief by die Sinodale Sentrum vertel het van die Oos Afrika Vriendekomitee nie.

Hulle sal weet, hulle sal kan help om die inligting wat ons so graag wil hê te bekom, het ek aanhoudend gedink. Daarom hierdie artikel.

Ons soek na lidmate van die gemeentes Vergenoeg en Loubser (Thomsons Falls). In die Argief het ons die volgende, komende van die twee gemeentes.

Vanaf Vergenoeg

1. Nagmaal servies: wat baie oud is. Weet iemand dalk wanneer dit aangekoop is, en verdere besonderhede.

Kassie: Die servies is verpak in n kassie wat spesiaal gemaak is om die servies in te bêre en te vervoer. Op n Kerkraads vergadering in 1933 is besluit om hierdie kassie te laat maak. Kan iemand dalk help met n bietjie inligting?

2. Tafeldoek:

1 Gehekelde ronde tafeldoek en 2 Handgeborduurde ronde tafeldoekies was bo in hierdie kassie by die servies. Weet u dalk wie dit gemeek het en in watter jaar dit gemaak is?

3. Nagmaaltafel:

n Handgemaakte halfmaanvormige tafel, met pragtige houtsneewerk aan voorkant is hier by ons.

Al wat ons weet is dat Vergenoeg se Kerkraad besluit het op n vergadering in 1953 om aan die gemeente van Loubser n geskenk ter waarde van £50 te gee tydens die inwyding van hulle kerk. Hierdie tafel se prys was uiteindelik meer as £100.

Weet u dalk wie hierdie pragtige tafel gemaak het?
En watter tipe hout dit is?

4. Doopvond en kollektebak

Komende van die gemeente van Loubser (Thomsons Falls) n pragtige koper doopvond op n hout staander en n koper kollektebak op presies dieselfde tipe staander. Ook die artikels het pragtige houtsneewerk. Weet u dalk wie dit gemaak het, of geskenk het? Watter jaar? En die prys?

5. Silwer doopvond: in sy eie kassie is aan die Argief gestuur, dit is geskenk deur mev. Louwtje Smith. Ons sal so graag meer besonderhede wil hê.

6. Kanselklede:

Hier is 3 kanselklede. Twee in wynrooi met die volgende bewoording:

- a) God is Liefde en
- b) Jesus die Kindervriend

Die ander kanselkleed is swart met die woorde Ebenhaeser. Vermoedelik het mnr Bosman dit aangestuur nadat die gemeentes ontbind het. Weet u dalk waar dit gebruik is ens. ens.

7. Foto's

Ons is ook nog opsoek na n foto van die eerste bamboeskerkie in Vergenoeg en of enige foto's van die kerk van Loubser.

Dankie dat ons mag weet, u wil net so graag help dat hierdie kosbaarhede en hulle mooi geskiedenis, bewaar word.

Groete Sarie van Rensburg.

Alle inligting kan gestuur word na:
Die Argief v/d Ned. Geref. Kerk
Posbus 433
Pretoria
0001

of u kan my skakel by: Pretoria 266576

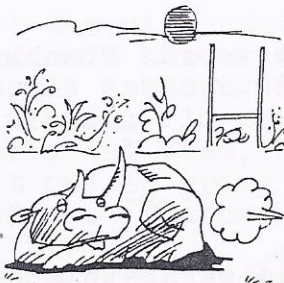
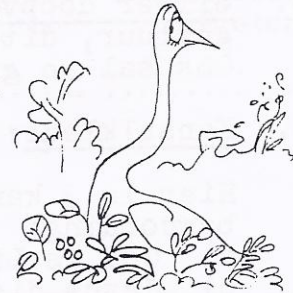
On the hoof

Yvonne Lewin was giving her first dinner party. When she went to the butcher to collect the meat he told her he was sorry but the steer had run away.

The Foxhounds and the Ostrich

There cannot be many packs of foxhounds that have been routed by one bird. This happened to the Nanyuki Hunt once, on Robin Davis' land. Suddenly the hounds stopped running and fell back. A large angry cock ostrich was the cause, prepared to defend his flock of very small babies against all comers. The grouped field had the delightful spectacle of seeing the proud, brave father bird shepherding his *totos* away whilst hounds were held back. The female bird later was seen shamefully emerging from bushes where she had taken cover.

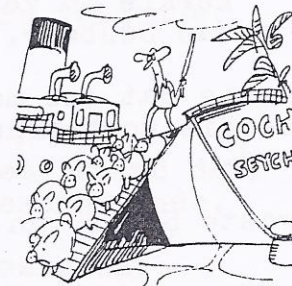

Rugby football

Thika claims the honour of starting Rugby in Kenya in 1923. One Saturday a match was scheduled for the afternoon. Mr Dennis Perry went down that morning to get the ground in order and found a rhino in the middle of the field. He ran back for his gun, shot the rhino, and then solved the problem of removing the carcass by towing it off the field with a team of oxen. The match was held without further incident.

Uplands

Uplands Bacon Factory began when an application in 1906 for 248 acres at Uplands was granted to a London company (East African Estates Ltd.) by the Government of Kenya, on the understanding that the company would start a bacon-curing industry. Pigs were imported from the Seychelles and curing began in a small way in temporary buildings. It was thought at the time that refrigeration was not necessary at such high altitudes – a complete myth, of course.

One for the road

Limuru Sports Club, founded about 1912, was at Limuru Station on the edge of the swamp. It was purely a tennis club. After a hard afternoon's tennis many of the players would move across to the Station Stores for a convivial evening. One member used to bring his servant and a wheelbarrow to ensure his safe return home.

Cash crop

Tea was first planted in Limuru by Mr W H Caine, who obtained his seed from the Director of the Calcutta Botanical Gardens in 1903. A hand-made and sun-dried sample was sent to London for comment in 1909. The report was generous and ended with a valuation of 7d. per pound.

THE HISTORY OF SIXTY FOUR

Eldoret has probably the unique distinction among the other major East African towns of having begun as a post office. By 1910 the Plateau was beginning to fill up as British ex-officers and successive waves of Africaner trekkers began to take up the farms which had been surveyed in 1909 by the Royal Engineers. Vociferous protests that the district was not getting the attention from the authorities its importance warranted came to a head in May 1910 when a Farmer's Association was formed at a meeting at Sergoit.

J. Gosling, the Postmaster General, made a tour of inspection that year, as a result of which post offices were set up at Sergoit, Farm 45 (near Burnt Forest) and Farm 64, which Gosling called Eldare River. 64 originally had been allocated to Willie van Aardt, but he had lapsed ownership because he considered the land unsuitable for farming. The post office, which was built of random rubble by van Aardt on a site facing the public gardens at the bottom of Grigg and Corydon Streets, was opened at the end of 1910. With the completion of this first building on 64, the history of Eldoret begins.

'ADMIN' BOMA

In 1908 the Government realised it was no longer possible for the Uasin Gishu to be administered from Kapsabet as a part of Nyanza Province. N.E.F. Corbett was despatched in company with Inspector Tanner, to establish an administrative boma to serve the newly formed Uasin Gishu district of Naivasha Province. The two men marched up from Londiani station and established their headquarters provisionally at Farm 45. As Corbett found this site was on the eastern fringe of development - then mainly centered round Sergoit and Soy - he moved further west at the end of the year and established a boma on Farm 84 (Kapsabet). The new site was south of the Sosiani and not in a central position relative to the majority of occupied farms.

After failing to acquire a farm belonging to J H Engelbrecht, Corbett was persuaded by the number of applications for business plots on the farm on which Gosling had sited the post office, to move his headquarters to 64. A contract was made with van Aardt for the construction of a round stone and thatched house (opposite the New Lincoln), a clerk's house, an office and store. When these buildings were completed for £167, the boma was moved from Farm 84 early 1911. A corrugated iron police station was built and shortly afterwards the District Commissioner moved into a new 'residence' built of the same materials.

When Sir Percy Girouard visited the Uasin Gishu in December, 1911, one of the objects of his tour was to make a final decision on the site for the district centre, and to see if one township could be established to serve both the Plateau and Trans Nzoia, which was then being surveyed preparatory to alienation. Several promising sites were examined but all were on alienated land, the acquisition of which would have involved the Government in purchase or transfer negotiations.

The most eligible by far was Swinton-Home's estate at Soy, which had many more substantial buildings on it than were to be found on 64 at this time. When the owner refused an offer of two farms (including 64) for the Soy estate, the opportunity of establishing a central township as the headquarters for an amalgamated district of Uasin Gishu and Trans Nzoia was lost. Eventually Sir Percy reached Eldoret, where a large meeting was called to hear his decision. Farmers came in from all over the district and most of them slept under their wagons on what was described as 'a windswept, treeless spot.'

ELDARE

When the Governor asked the farmers to choose a name for their future town, 'Sosiani', 'Sirikwa', 'Girouardfontein' and 'Bado Kidogo' were all canvassed and, when it seemed that unanimity would never be reached, Corbett or Arnoldi suggested 'Eldare'. The Governor capped this proposal by suggesting that a 't'

should be added to the name to make it sound like a Nandi word. This move was received with acclamation and 64 became Eldoret. The change to Eldoret seems to have been made (possibly as a result of a printer's error) by the Official Gazette notice dated January 1, 1912, which declared that 'the Administrative Station on the Uasin Gishu Plateau formerly known as Farm 64 will for the future be officially styled Eldoret.' On Nov. 14, 1912, when Eldoret - with an area of 2 770 acres - was proclaimed a township, a medley of rules were applied to be enforced by an embryonic local government.

Although township status gave impetus to development, there were already some trading premises operating before the plot survey took place in mid 1912. Juma Hajee's father, Noor Mohamed, who had been running a store on van Breda's land at Hajee's Drift for some time had established a branch at 64. Dhanji Madhavji, who was trading on Steenkamp's land at the same drift, had been persuaded by a KAR officer to open a mud and wattle shop, which the soldiers built for him near the Unga Mill, to supply troops stationed in Eldoret for the Marakwet patrol.

The same year John Selby, who farmed near the falls which were later named after him, formed a partnership with Jim Robinson and built a large barrack-like mud and wattle building with an iron roof near the post office. The business was scarcely established when it was sold to H. Wreford-Smith and McNab Mundell, an ex Sgt. Major of the 15th Hussars, who had previously been trading at Sergoit. Apart from their business of General Dealers, Smith Mundell undertook the first major marketing operation recorded on the Plateau in 1911-12, when they exported 10 000 lb. of wool of all grades at prices ranging from 110 to 37 cents a lb.

MEAGRE SWAHILI

The Smith Mundell building also housed the Standard Bank and its manager, J C Shaw. The cape Town office had been somewhat reluctant to approve the premises, but finally agreed on condition that bars were fitted to protect the windows. All the paraphernalia of city banking arrived, including a brass plate which was duly affixed to the mud and wattle wall. On one occasion Shaw told the office boy to patch the flaking mud, but the Swahili of both manager and servant was meagre, with the result that when Shaw returned he found the wall had disintegrated under the office boy's repeated onslaughts with buckets of water - and the safe was outside in the mud!

The bank increased the hotel accommodation in the township, as travelers slept on the counter and took their morning bath in the bank, while the manager in pyjamas and dressing gown was making ready for the day's business in Eddy's Bar next door. The neighbourly relations between bank and bar were well illustrated when Vincent contrived to extract the first overdraft of 100 rupees from the Dundee born manager. Both parties to the historic transaction adjourned to Eddy's Bar (with several witnesses) to celebrate the event - and Vincent had to make a further business call on Shaw the following morning!

Smith Mundell opened a rest house behind their shop, which was known as The Rat Pit, presumably because there were twenty beds in a mud and wattle room thirty feet by twenty. At one time this establishment became so notorious for its poker schools that it earned the soubriquet of The Wobblers' Woost. One of the first casualties was the postmaster who had to be drafted away from temptation.

@@

This is the first part the balance next year- can anyone add any anecdotes or more stories. Space is a problem otherwise we could have published more.

KAN IEMAND HELP OM DIE VOLGENDE MENSE OPTESPOOR ASSEBLIEF.....

Mev. A E deMeyer, Dinkelmanstraat168, Danville, Pretoria.
Mev Tryna du Toit, 248 Ontdekkersweg, Horizon. 1725
Mnr R W Fon, Post Office, Coronation 3107
Mnr Danie Jacobs, Ingagane Kragstasie Newcastle 3910
Mnr N Jacobs, Gevangenisse, PK Modder Bee, 1510
Mnr Celliers Joubert, Tambotie w/s 1632, Devenishstraat Sunnyside Pretoria
Ds L Loots Posbus 21 Niekerkshoop, 8930
Mr F McDonald p/a Prov. Sekretaris, Posbus 9037, Pietermaritzburg. 3200
Mev c Malan, Glen Single, Oranjesicht, Kaapstad 8001
Mnr J Malan, 19 Samoa Woonstelle, Horizon View, Roodepoort. 1725
Ds & Mev Murray, 24ste Laan 593, Villieria, Pretoria 0002
Mnr j Roets, 161 Daleweg, Rietondale, Pretoria 0084
Mnr T P S Steenkamp, Pos Restante, Witrivier, 1240
Mnr L N Strauss, PK Koelmansrus, Potgietersrus, 0600
Miss A C Ueckermann, 26 Navigation str., West Park Pretoria, 0183
Mr & Mrs L Ulyate, 55 Church str Vryheid. 3100
Mnr J J K van der Merwe Die Hoërskool, Barberton 1300
Mnr F A van der Westhuizen, Huis nr 71, Pretoriaweg 71, Rynfield, Benoni
Mnr P J van der Westhuizen, Mansfieldlaan 959, Mayville, Pretoria, 0084
Mnr B J van Wyk, Posbus 17, Rust der Winter 0406
Mnr & Mev A M Woodley Posbus 52 Elgin Kaapland 7180

@@

HELP.....HELP.....HELP.....HELP.....HELP MET ADRESSE ASSEBLIEF....
AASSEBLIEF.....ASSEBLIEF.....ASSEBLIEF.....ASSEBLIEF.....

So Bietjie Nuus.....Some News.....

Mev Tienie Bornman had astroke a few months ago but is recuperating very well in Huis Vergenoeg.

Mev Rina van Wyk had an operation for a broken hip but is well on the way for the first waltz. She is in Huis Trichardt, Danville Pretoria.

Oom Schalk Steyn wat baie jare in die hospitaal in Warmbad was is nou in die tehuis Herfsjare in Somerset WES.

Kan ons volgende jaar nog nuus kry, ons skryf net wat ingestuur word. Snaaks, ander stel tog belang in jou, laat maar weet.....'n poskaart.....'n foon oproep....
SELFS DIE BOSTELEGRAAF..... Settlers Agricultural High School,
P O Settlers 0430 . of 015332-621

So is daar ook weer die wat nie meer by ons is nie. Ons het berig ontvang van die volgende.....

MEV LENA BALDWIN (gebore Malan) is in Londen oorlede (58 jaar); ook BETTIE PRETORIUS (gebore Odendaal) het uit Arusha na Rust der Winter verhuis en is daar oorlede.

SYBIL DE BRUIN passed away 18/3/83 wife of Boet de Bruin of Ol'Kalou. Her father was Ian Barbour who farmed next door to the late Will Bouwer in Eldoret. Her mother was Dassie van Rhyneveld also of Eldoret.

Dr. John Kruger passed away in Newcastle, 1 Nov. 1983 at the age of 45 from a heart attack. He is survived by his wife, two children and two brothers, one being his twin. His parents Jan and Sten farmed at Ol'Kalou.

Mr. Stephen Williams passed away at Scottborough on the 20th Nov. 1983 at the age of 67, after a short illness. He worked for soccone and Speed of Ruiuru, for many years. He was the son of tant Nellie and the late Oom Daan Bothma of Thika. His sisters Babs, Corrie, Saan and Rarl.

Major Peter Carmichael passed away 19 October 1983 at Grahamstown after

a long illness. He farmed at Dandora. He is survived by his wife Joe, and daughter Susan and step children Pauline, Mary, and Hughvie David.

Mr Norman Frank of Durban passed away on the 20th of January 1984, after a short illness. He worked for the Nairobi County council as Quarry inspector. His late wife was Ivy Ulyate formally of Gilgil. He is survived by his three children, Ronnie, dawid, and Norma who all attended Nakuru Primary school.

Mr. Rege Randall passed away in March in Vryheid. He used to be a driver on the K U R and H. Then he went farming in Tanzania. He is survived by his wife Effie, and daughter who is married to Rodney Farr.

Mr Tom Randall passed away at the beginning of July in Australia. He was brother to Rege Randall. He was also a driver on the K U R and H. He is survived by his wife Rarle, his two sons, Ruby (New Zealand), and Jannie (Australia).

Mev Alletta de Beer, oorlede 1 Junie 1984. Haar man was oorlede Jan de Beer vroër van Arusha, Tanganyika. Sy word oorleef deur haar twee seuns Willem en Lourens en dogters Johanna, Elizabeth, Cornelia, Letty en Marai.

Thomas Donald Stow husband of tnat Emma Stow. As a widow she married him here in South Africa.

Mrs Ray Smith passed away 25th Aug after long illness at the age of 80. She was the wife of the late Japie Smith, who was Trade Commissioner for South Africa in Nairobi, they lived in Owl House Muthiaga.

Mrs Ilvy van Rensburg (Née Farr) passed away on the 1st of July after a long illness, she is survived by her husband, Paul; her children Ralph, Paul, Allen and Ann; also her sisters and brother, Rhoda, Fay, and Rodney. She was the daughter of the late Mr and Mrs Gordon Farr, formerly from Eldoret and Nairobi.

Jean Bouwer vrou van Leonard Bouwer is in Durban oorlede.

Koos Prinsloo seun van wyle Flip Prinsloo van Sergoit naby Eldoret

Tant Baby Steyn Ma van Hermaans Steyn is Junie 1984 oorlede Sy was in die oue te huis op Tzaneen.

Chris de Jager, Oom van Hermaans Steyn ook in Tzaneen oorlede

Bonnie Boshoff is 25 Julie begrawe. Tant Bonnie was vroër onderwyseres en het op die Plateau gebly

James Davis is 26 Julie begrawe op Sundra. Hy was al 81 en het die Dinsdag geval en seergekry, en is die Sondag 22 Julie oorlede.

Orgie de Beer oorlede net na kersfees in 1983. Oorspronklik van Ol Joro in Tanganyika. Die hart het skielik ingegee.

Nico Visser van Ngare Nanyuki, Tanganyika, het verongeluk hier aan die begin van die jaar. Genadiglik was die dood onmiddelik.

Lettie Boshoff eers van Kenia en toe later van Ngare Olmotoni is aan kanker oorlede laas Mei op Louis Trichardt. Sy het baie lank gely en moes baie jare behandeling ontvang.

Niclaas Jacobs is ook in Mei oorlede. Ook van Ngare Nanyuki Tanganyika. Hy het 'n klein plaas gehaad en was ook saam met sy broer Willie Jacobs polisman.

Tant Mart (Frans) Le Grange is einde Augustus oorlede. Sy het oorspronklik in Oldiani Tanganyika gebly en het hier in Pretoria in 'n oue te huis gebly. Sy was ook al 80 gewees.

LET ME ...

Let me ponder deeply in my twilight by God's Grace
where weeping scarlet poppies still bleed across the face
of dreaded fields in Flanders, maimed by wars and fears,
that once drove men to frenzy and slaughter without tears.

Let me expiate in solitude my confession
here, to the voiceless millions slain for the transgression
of once powerdrunk lords, who conscripted them, as prey
for carnage and destruction, to glorify their sway.

Let me mourn! Let's spray the caustic acrid of my grief
on every guiltless tree and each dying floral leaf,
ravaged here by heartless blizzards of an arctic war
akin to murderous combat that felled proud youth of yore.

Let me bless sad, plaintive crosses where great poets lie,
mute before their blithe skylark could soar them to the sky:
A sweeter Keats or Shelley, some unknown muse of art,
butchered to make a "warless" world: God it had no heart!

Still it has no heart. It sneers at peace; seeks endless strife:
Life is worthless, Might is right. Greed is forever rife.
Pious demons preach stark terror: "God is dead" they shout:
"Perhaps the Lord has sneaked to bed. Maybe he is out..."

Let my heart in black despair change to a grain of sand
embalmed in the ageless vastness of some desert land,
that seals in the ageless vastness of some desert land,
that seals its secrets, until the Potter's caravan
rests here to revive spirit and stone to a living man.

Let me repose in the bosom of an oasis
set in a coronet of kindred palms from Memphis
watered by a god-send spring with azure-tinted pools
reflecting afury sun! a moon at night that cools.

Let me adore the sun's laurel colours in the west,
that crown with epic glory this universal guest,
our setting Olympus, hovering above flaming clouds,
before he stoops asunder past fading midnight shrouds.

Let me recline by calm midnight waters of delight
dreaming in pastures green of God's boundless peace and light,
while steamlets whisper vespers beneath their gems of spray,
alluring prismatic colours of a breaking day.

Let me ease my bludgeon soul under God's milky way
of stars and suns and moons in dazzling display,
dwarfing earth and its living specks of dust called man
untill space-time eternal infinity will span.

Let me transcend all barriers to the Great Divine,
where our cosmos will at last lodge in the Lamb Sublime
as tangible self shall blend with the Intangible,
when life and love surpass the incomprehensible.

Let me know God builds our home with many mansions free
Will he not return to incarnate this mystery
of apparant dust? that will forever laud his name
in prayer and thought and song in a heavenly refrain.

Let me boldly write God's name in our apparent dust,
waiting his return to impregnate our divine lust
for love and life and light reincorporated new
in holy bliss and wisdom sparkling as diamond-dew.

Let me ordain proud death is not inescapable.
Man, God's temple sanctified, turns not to dust, but will
dissemulate into something invisibly grand.
Who can compute love, light, life that shall forever stand?

Does my corpse weigh less when life departs to meet my Lord!
Does trapped light lose mass when it dies of its own accord?
Does real love disintegrate when man's heart stops beating?
Not so, dear Lord, not so! Life nestles in Thy keeping.

Let us lament the death of prescripted serfs of war,
who bravely bled for king and country for faith and more,
shackled to false duty and chained to fortunes of Mars
slaying one another to extol some divine farce.

Let me lay my head on velvet moss near trees and ferns
in my secret cove deep in a kloof, where sunlight burns
on reddish cliffs and fields of steep heather-painted downs
with tapestries of flora, God's paradise of crowns.

Oh, let me race my longest summer's-day once again!
Fain would I love to be a hermit scorning pain,
though chained to a humble cell that augers nothing well
but self chastisement, like bleeding knees, this side of hell.

Let me follow bravely in my eventide of age,
to where the fading sun shines low on my final page,
plodding the saving footprints of Him who blazed the trail
o'er the west where I will sing my epitaph of hail.

Hail to our Architect who created love and life:
Hail to the Lamb who forever vanquished death and strife:
Hail to our serene Potter who fashioned you and me:
Hail to all beauty the spirit gave to land and sea.

Let me gain a sacred heart to evaluate my task
and fulfil my humble mission to the very last,
ordained within the spectrum of thy sovereign will:
When the Last Post sounds, find me patient and watchful still.

Let me revere our sovereign rights to selfdefence
and die in battle for our heimat with reverence
fighting for posterity just like our forbears fought
for us to preseve our heritage they dearly bought.

Let me-blindfold-just dare one choice from all my wishes:
kneeling where one last scarlet poppy bleeds and kisses
the most immortal spot, where the Lamb once died for me
- for me and thee - on the rugged cross of Calvary.

DEKJ.

.....

